Docentenhandleiding

Via Carthago van Troje naar Tiber
Analyse en interpretatie van ruimte in het verhaal van een reis

Suzanne Adema

Deze lessenserie hoort bij de lezing van Suzanne Adema op de VCN-Nazomerconferentie 2015 in Nunspeet. In die lezing wordt gepleit voor een didactische inzet van narratologische concepten omtrent tijd en ruimte. Deze concepten kunnen leerlingen helpen om de teksten van het examenpensum 2016 (Vergilius' Aeneis) te helpen analyseren en interpreteren. De lezing zal op de site van Lampas verschijnen (www.lampas.verloren.nl).

De conclusies van de lezing, en van de opdrachten, zijn als volgt:

- Het letterlijk in kaart brengen van de ruimte van de Aeneis biedt leerlingen een visualisatie van het lot van Aeneas en het uitstel daarop dat Juno, hij en Dido nog in Carthago meemaakten.
- De kaart is een opstap voor leerlingen om na te denken waarom Aeneas er zo lang over doet: Aeneas heeft de tijd nodig die de verteller hem geeft om de ontwikkeling door te maken van Homerische held tot prototype van een Romeins staatsman
- Containers, zeeroutes en transitieruimtes helpen bij analyse en (cultuur-historische) interpretatie van het examenpensum 2016.
    - Containers: geweld en *furor* hebben een container (die dicht moet blijven) volgens de *Aeneis*.
    - Zeeroutes: niet altijd gevaarlijk voor Aeneas, etappes die dat wel zijn, krijgen de meeste aandacht.
    - Transitieruimtes: soepel of niet? Bij de laatste transitie is duidelijk: Aeneas is waar hij zijn moet.

De opdrachten kunnen gedurende het jaar worden uitgevoerd, maar kunnen ook, bijvoorbeeld per type ruimte gebruikt worden om delen van de stof aan het eind van het jaar nog eens te repeteren. De opdrachten kunnen bij de volgende passages worden toegepast:
1.50-1.80; 1.81-101; 1.170-209; 2.13-21*; 2.234-249* ; 2.721-804; 3.8-18; 3.19-68; 3.69-79; 3.381-462*; 3.505-509; 3.510-520; 3.521-536; 3.537-550; 3.551-569; 4.165-171*; 4.238-258; 7.5-24; 7.25-36.

Containers in het pensum:

grot Aeolus (1.50-1.80); paard (2.13-21*en 2.234-249*); grot Dido en Aeneas (4.165-171).

Zeeroutes in het pensum:

1.34-35, 1.81-101, 3.8-18, 3.69-79, 3.381-462*, 3.505-509, 3.521-536, 3.551-569, 7.5-24.
Andere routes dan zeeroutes: Aeneas op zoek naar Creüsa (2.721-804), Mercurius (4.238-258).

Transitieruimtes in het pensum:

de kust van Carthago (1.170-209); de poort van Troje (2.234-249*); Aenus (3.19-68); Ceraunia (3.510-520); Castrum Minervae (3.537-550); de Tibermonding (7.25-36).

De lezing en de opdrachten werden ontwikkeld binnen het project Meesterschap in de Vakdidactiek, een project van de zeven universiteiten ter ontwikkeling en verspreiding van vakdidactische kennis voor de geesteswetenschappen. Zie www.vakdidactiekgw.nl.

Vakdidactiek
Geesteswetenschappen
OU • RU • RUG • UL • UU • UvA • VU